

den, der kan erhverves igjennem vore almindelige Almueskoler, at de, stadigt vøgende i Antal, have bredet sig over et saa stort Omraade, saa dybt rodfæstet sig i Folkets Bevidsthed og bundet en saa almindelig Tilslutning, at de nu indtage Plads som et uundværligt Led af Folkeundervisningen. Men hvormegen Gavn Folkehøjskolerne end maa erkjendes hidtil at have stiftet, og hvor stor en Udvikling de end kunne ventes i Fremtiden at ville faa, føles dog nu Mangelen af en Statsanstalt, der kan sætte Slutstenen paa denne fakkelige Undervisning og baade føre Højskolen til et høiere Maal og afgive Kræfterne til Bestræbelserne for at løfte Folkets hele Udvikling. Og jo mere Højskolernes Virksomhed afgiver et glædeligt Vidnesbyrd om, at det menige Folk viser en oppaakt Sans, forenet med en stedse vøgende Higen efter større Oplysning, og den fremstribende Landsudvikling fører det med sig, at Flere og Flere, naar de ere komne ud over Skoletiden, maa lede om Afgang til at erhverve sig grundige Kundskaber uden lærde Studier, og jo mere fremdeles Folkehøjskolerne, hver paa sin Vis og i Forhold til de Kræfter og Midler, der staa dem til Raadighed, søge at tilfredsstille den almene Trang til Kundskaber og Dannelse, desto mere paatrænger Nødvendigheden sig af at afhjælpe hint Savn og oprette en Statshøjskole, der evner at danne et stærkt Foreningspunkt, hvorom de enkelte Skoler kunne samle sig, og som ved at arbejde med de dygtigste Kræfter og under betryggende Forhold ikke blot kan yde det bedste Arbejde men ogsaa øve en vækkende og retledende Indflydelse paa alle dem, der virke i Højskolens Tjeneste. Indrømmes dette, skjønner Ministeriet ikke rettere, end at Oprettelsen af den Statsanstalt, hvis Opgave for Folkeundervisningen bliver den samme som Universitetets for den lærde, og som, stillet jævnsides med Universitetet, skal arbejde alvorligt og fast i aandelig Retning for de Fag, som ligge de borgerlige Haandteringer og Livet i det Hele nærmest og som saadanne egne sig mest til at danne Forbindelsesled imellem den vidensfabelige og praktiske Livsretning, har sin rette Plads i dette Lovforslag, der paa den ene Side tilsigter at udjævne Kløften imellem Almueskolen og den høiere eller lærde Skole, og paa den anden Side ved Fortsættelsesskoler, der aabne Afgang til videre Uddannelse for dem, der fra Almueskolen træde ud til Livets Gjerning, tilstræber at knytte Forbindelsen imellem Almueskolen og Folkehøjskolen.

Til de Bestemmelser, som Lovforslaget indeholder om den paatænkte Folkehøjskoles

Indretning og Virksomhed, habes kun nogle faa Bemærkninger endnu at tilføie.

Maalet for Højskolens Undervisning skal, som det i Lovforslaget hedder, være almindelig Dannelse, eller videre udført, aandelig Udvikling, Veiledning til en Livsanskuelse, ikke blot Bættelse, men ogsaa Kundskabsmeddelelse. Herpaa er der lagt an ved de i Lovforslaget optagne Lærefag. For Foredragene i disse er tænkt følgende almindelige Regler:

Religion eller Kristendoms-kundskab. Dels Fortolkning af enkelte bibelske Skrifter, dels Afsnit af Kirkens Historie, Belysning af Kristendommens Forhold til dens Modstandere, Kirkens Forhold til Staten eller Skildring af en enkelt kirkehistorisk Personlighed eller kirkelig Institution.

Historie (Verdenshistorie og Nordens Historie). Fremstilling af en enkelt Personligheds Historie eller en enkelt Periode eller Institutions Udvikling.

Dansk Sprog og Literatur. Dels Belysning af det danske Sprogs Historie og Veiledning til Forstaaelse af Oldsproget, dels Fremstilling af den danske Literaturs Historie.

Almindelig Literaturhistorie. Dels Belysning af enkelte Forfattere eller Literaturperioder, dels enkelte Digterværker fra ældre eller nyere Tid.

Naturvidenskab. Der skal ved Foredrag og Øvelse oplyses de Naturlove, der møde os i det daglige Liv, og holdes Forelæsninger over de nyere Opdagelser og Opfindelser. Det er et Spørgsmaal, hvorvidt Fædrelandets Jordbundsforhold og almindelig Geografi kan henlægges under Læreren i dette Fag, eller om disse Fag bør have en egen Lærer.

Statsøkonomi og Retslære. Herunder hører Grundtrækkene af Samfundslæren, Belysning af Socialismens og de politiske Theoriens Historie, Fremstilling af Grundtrækkene af Statslæren og af de retslige Forhold, der møde alle Borgere i det daglige Liv.

Filosofi. Deri foredrages dels Psykologi og Logik, dels Afsnit af Filosofiens Historie.

Kunsthistorie, derunder dels Kunstens Historie, dels almindelig Kulturhistorie.

Deri afholdes ingen Afgangsprøve, hvor